SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 218/2011- 46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti Ing. B. G., T., zastúpeného advokátom JUDr. P. P. H., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/191/1999, takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/191/1999 p o r u š i l základné právo Ing. B. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/191/1999 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. Ing. B. G. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € (slovom päťťisíc eur), ktoré j e Okresný súd Levice p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. B. G. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 392,83 € (slovom tristodeväťdesiatdva eur a osemdesiattri centov), ktorú j e Okresný súd Levice p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. P., H., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 218/2011-10 z 9. júna 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. B. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/191/1999.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v takto opísanom skutkovom stave:

„Sťažovateľ sa podaným návrhom zo dňa 11. 08. 1999 domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a podaním zo dňa 10. 05. 2000 sa domáhal aj náhrady mzdy

a ďalších nárokov spojených s neplatným skončením pracovného pomeru. Predmetné konanie sa na Okresnom súde Levice vedie pod sp. zn. 8 C/191/1999...

Súd po viacerých uskutočnených pojednávaniach rozsudkom zo dňa 12. 10. 2005 zamietol žalobu v celom rozsahu. Následne podal sťažovateľ odvolanie pričom Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k 5 Co 11/2007-329 zo dňa 30. 5. 2007, právoplatný dňa 28. 7. 2007, napadnutý rozsudok Okresného súdu Levice zmenil tak, že určil, že rozviazanie pracovného pomení zo dňa 19. 7. 1999 je neplatné...

Následne pokračovalo na Okresnom súde Levice konanie o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru a ďalších nárokov s tým spojených. Dňa 12. 09. 2008 t. j. po 9 rokoch vedenia sporu Okresný sud Levice rozhodol rozsudkom, že sťažovateľovi patrí náhrada mzdy vo výške 32 406,93 Eur s prísl., pričom vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Následne dňa 28. 10. 2008 bolo podané voči predmetnému rozsudku odvolanie, nakoľko výrok prvostupňového súdu bol v časti úrokov z omeškania nepreskúmateľný a zároveň nevykonateľný z dôvodu, že vo výroku rozsudku neboli pri jednotlivých obdobiach expressis verbis stanovené, z akej výšky istiny má odporca povinnosť platiť úroky z omeškania. Rovnako sa odvolal aj odporca, pričom toto odvolanie krajský súd v Nitre odmietol. Na základe pokynov Krajského súdu Nitra pokračovalo konanie na Okresnom súde Levice...

V konaní celkovo prebehlo viacero pojednávaní avšak do dnešného dňa ani po takmer 12 rokoch nebolo rozhodnuté s konečnou platnosťou. Na základe sťažnosti na prieťahy v konaní podanej sťažovateľom predsedovi súdu zo dňa 25. 02. 2011, sťažovateľ dodnes neobdržal odpoveď...

Mám za to, že nečinnosťou Okresného súdu Levice, resp. zdĺhavým rozhodovaním vo veci 8 C/191/1999 došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“

3. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby vo veci vydal tento nález:

„1. Okresný súd Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/191/1999 porušil právo Ing. B. G... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ing. B. G. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Levice povinný vyplatil do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. B. G. priznáva náhradu trov právneho nastúpenia...“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil tým, že *„... súd nezabezpečil a neposkytol ústavou garantované právo na súdnu ochranu a inú ochranu a ani neodstránil stav právnej neistoty... od 11. 8. 1999 do dnešného dňa nerozhodol s konečnou platnosťou spor, napriek tomu, že sťažovateľ opakovane namietal prieťahy v konaní. ... porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorá bola vysoká, keďže prerástla až do úplného popretia tohto práva pre sťažovateľa.“*.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci 4. júla 2011 písomne vyjadril okresný súd (sp. zn. Spr. 735/11) a k jeho vyjadreniu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa.

5.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov, ktoré vykonal okresný súd vo veci. K prieťahom vo veci vedenej sp. zn. 8 C/191/1999 sa vyjadrila takto: *„... Je potrebné podotknúť, že pojednávania, ktoré súd vytýčil niekoľkokrát boli odročené z dôvodu PN navrhovateľa – sťažovateľa resp. jeho právneho zástupcu... Zákonná sudkyňa vo veci vykonávala úkony priebežne, ktoré boli v niektorých prípadoch nesústredené...“*

5.2 Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: *„... je nepochybná skutočnosť, že v konaní 8 C/191/1999 došlo k viacerým a opakovaným prieťahom v konaní spojených v niektorých prípadoch s absolútnou nečinnosťou súdu po dlhšie časové obdobie...“*

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

7. Ústavný súd na základe sťažnosti a k nej pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. 8 C/191/1999 zistil, že sťažovateľ v právnom postavení navrhovateľa podal okresnému súdu 12. augusta 1999 žalobu proti žalovanému Š. , a. s., organizačná zložka M., o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru. Žalobný návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. 8 C/191/1999 a neskôr rozšírený o náhradu mzdy s príslušenstvom z pracovného pomeru. Následne okresný súd vykonal tieto procesné úkony:

- 30. augusta 1999 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie pojednávania na 7. december 1999,

- 3. decembra 1999 právna zástupkyňa odporcu sa ospravedlnila z neúčasti na pojednávaní bez uvedenia dôvodu a požiadala o odročenie pojednávania,

- 7. decembra 1999 okresný súd spísal zápisnicu z pojednávania, sťažovateľ ani jeho právny zástupca sa pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnili, pojednávanie bolo odročené na 7. marec 2000,

- 17. decembra 1999 sťažovateľ doručil okresnému súdu rozšírenie žalobného návrhu na vyplatenie náhrady mzdy s príslušenstvom,

- 7. marca 2000 okresný súd spísal zápisnicu z pojednávania, vypočul sťažovateľa a po prednesoch právnych zástupcov sporových strán bolo pojednávanie odročené na 20. jún 2000 na účely vykonania ďalšieho dokazovania,

- 13. júna 2000 sťažovateľ upresnil označenie odporcu, predložil písomné dôkazy a navrhol zmenu žalobného petitu,

- 20. júna 2000 okresný súd spísal zápisnicu z pojednávania, vypočul navrhovaného svedka a pojednávanie bolo odročené na 10. október 2000 na účely vykonania ďalšieho dokazovania,

- 23. júna 2000 sťažovateľ nahlásil okresnému súdu adresy navrhovaných svedkov a predložil ďalšie listinné dôkazy,

- 10. októbra 2000 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, vypočul navrhovaných svedkov a v merite veci rozhodol,

- 28. decembra 2000 sudkyňa predložila kancelárii na prepis rozsudok a 3. januára 2001 okresný súd expedoval rozsudok účastníkom sporu,

- 23. januára 2001 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu,

- 2. marca 2001 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní, krajský súd prevzal spis 12. marca 2001 a bol zaevidovaný pod sp. zn. 5 Co/120/01,

- krajský súd 15. februára 2002 nariadil termín pojednávania na 6. marec 2002, na ktorom rozhodol o odvolaní tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie,

- 1. októbra 2002 bol spis vrátený okresnému súdu,

- 20. novembra 2002 dala sudkyňa kancelárii pokyn na nariadenie pojednávania na 4. marec 2003,

- 11. februára 2003 sudkyňa zrušila termín pojednávania bez uvedenia dôvodu a nariadila nový termín na 1. apríl 2003,

- právny zástupca odporcu sa 27. marca 2003 ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní a požiadal o odročenie nariadeného pojednávania,

- 1. apríla 2003 bol spísaný úradný záznam, v ktorom je poznačené ospravedlnenie sťažovateľa z neúčasti na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, okresný súd odročil súdne pojednávanie na 17. jún 2003,

- 11. júna 2003 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že sa nemôže zúčastniť súdneho pojednávania, pretože je od 10. júna 2003 v kúpeľnej liečbe,

- 17. júna 2003 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, sťažovateľ bol osobne prítomný, bol učinený pokus o dohodu, právna zástupkyňa odporcu súhlasila s návrhom na uzatvorenie dohody, pojednávanie bolo odročené na neurčito a navrhovateľovi bolo uložené, aby v lehote troch mesiacov oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode,

- 21. októbra 2003 okresný súd odoslal sťažovateľovi výzvu prostredníctvom pošty, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode a či žiada ďalej vo veci konať (výzva je datovaná 23. septembra 2003); sťažovateľ výzvu prevzal 21. októbra 2003,

- 24. októbra 2003 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo a trvá na podanom žalobnom návrhu,

- 19. decembra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 20 dní oznámil, či došlo k vyriešeniu sporu momosúdne, resp. či na podanom žalobnom návrhu trvá,

- 22. januára 2004 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo a trvá na podanom žalobnom návrhu,

- 17. marca 2004 sudkyňa dala kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 27. apríl 2004,

- 27. apríla 2004 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, pojednávanie bolo odročené na 7. september 2004,

- 3. septembra 2004 sa sťažovateľ ospravedlnil z nariadeného pojednávania z dôvodu práceneschopnosti a oznámil, že na žalobnom návrhu trvá a k mimosúdnej dohode nedošlo, okresnému súdu navrhol zmenu žalobného petitu,

- 7. septembra 2004 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, z neúčasti na pojednávaní sa ospravedlnila aj právna zástupkyňa sťažovateľa i právny zástupca odporcu, pojednávanie bolo odročené na neurčito,

- 7. septembra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, ošetrujúceho lekára oznámiť, dokedy bude trvať jeho práceneschopnosť, vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby v lehote 7 dní oznámila, dokedy žiada odročiť súdne pojednávania na vyriešenie sporu mimosúdne, okresný súd vykonal dopyt v spoločnosti S. B., aby v lehote 3 dní oznámila, odkedy je sťažovateľ u nej zamestnaný a na akú dobu,

- 14. októbra 2004 spoločnosť S. B. oznámila okresnému súdu, že sťažovateľ je u nej zamestnaný od 5. júna 2000 na dobu neurčitú,

- 2. decembra 2004 okresný súd vyzval odporcu, aby v lehote 7 dní od prevzatia výzvy predložil označené listinné dôkazy,

- 15. decembra 2004 odporca predložil okresnému súdu vyjadrenie k uzneseniu krajského súdu č. k. 5 Co 120/01-159 zo 6. marca 2002, predložil listinné dôkazy a zotrval na svojom stanovisku v merite veci,

- 13. januára 2005 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby obratom oznámila, či je sťažovateľ práceneschopný, ak áno, aby uviedla dobu trvania práceneschopnosti,

- 2. februára 2005 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo, na podanej žalobe trvá a predpokladá ukončenie práceneschopnosti koncom mája 2005 alebo začiatkom júna 2005, zotrval na rozšírení žalobného petitu,

- 1. apríla 2005 okresný súd požiadal MUDr. M. M., praktickú lekárku pre dospelých, T., aby oznámila, kedy bude ukončená práceneschopnosť sťažovateľa, a uviedla adresu ortopéda, u ktorého sa lieči sťažovateľ,

- 24. apríla 2005 okresnému súdu bola zaslaná správa od MUDr. M. M., praktickej lekárky pre dospelých, T., v ktorej oznámila, že dĺžka práceneschopnosti sťažovateľa je závislá od vyjadrenia ortopéda,

- 28. apríla 2005 okresný súd požiadal právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby oznámila presnú adresu ortopéda, u ktorého sa lieči sťažovateľ,

- 12. mája 2005 okresný súd dostal oznámenie od právnej zástupkyne sťažovateľa, že sťažovateľ sa podrobil operácii bedrového kĺbu 6. decembra 2004 a oznámila aj požadovanú adresu ortopéda,

- 23. mája 2005 okresný súd požiadal MUDr. M., ortopéda, oznámiť, dokedy je predpokladaná práceneschopnosť sťažovateľa,

- 1. júna 2005 okresný súd dostal oznámenie od MUDr. M., ortopéda, v ktorom oznámil, že po kontrole 18. apríla 2005 bola doporučená práceneschopnosť sťažovateľovi ešte na dobu ďalších dvoch mesiacov,

- 6. júla 2005 okresný súd požiadal právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby oznámila, či došlo k ukončeniu práceneschopnosti sťažovateľa, právna zástupkyňa sťažovateľa 18. júla 2005 oznámila, že sťažovateľ je práceschopný,

- 29. júla 2005 sudkyňa dala kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 4. október 2005,

- 1. augusta 2005 okresný súd požiadal spoločnosť S., a. s., B., o oznámenie, či sťažovateľ nastúpil do pracovného pomeru, ak áno, odkedy,

- 28. septembra 2005 bolo odročené súdne pojednávanie na 12. október 2005 z dôvodu školenia zákonnej sudkyne,

- 30. septembra 2005 sťažovateľ predložil okresnému súdu kópiu návrhu mimosúdnej dohody, ktorú zaslal odporcovi,

- 10. októbra 2005 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, okresnému súdu oznámil, že k mimosúdnej dohode nedošlo, na podanej žalobe trvá, zotrval na rozšírenom žalobnom petite,

- 12. októbra 2005 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom rozhodol v merite veci tak, že žalobný návrh v celom rozsahu zamietol, rozsudok bol sporovým stranám podaný na pošte až 22. februára 2006, právna zástupkyňa sťažovateľa 2. marca 2006 vrátila rozsudok okresnému súdu z dôvodu prerušenia advokátskej činnosti od 1. novembra 2005,

- 10. marca 2006 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 191/99-271 z 12. októbra 2005,

- 24. októbra 2006 okresný súd zaslal sťažovateľovi rozsudok č. k. 8 C 191/99-271 z 12. októbra 2005 a zároveň žiadal, aby uviedol, od koho a kedy sa dozvedel, že okresný súd rozhodol rozsudkom,

- 7. novembra 2006 sťažovateľ doručil *„z opatrnosti“* opätovne odvolanie proti rozsudku okresného súdu, lebo rozsudok mu nebol doručený,

- 8. januára 2007 okresný súd zaslal krajskému súdu spis na rozhodnutie o podanom odvolaní, krajský súd spis prevzal spis 9. januára 2007 a zaevidoval ho pod sp. zn. 5 Co 11/2007,

- 18. januára 2007 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 11/2007-315 vyzval odporcu, aby sa v lehote 10 dní od doručenia uznesenia vyjadril k podanému odvolaniu sťažovateľa,

- 13. februára 2007 sťažovateľ predložil krajskému súdu vyjadrenie k podanému odvolaniu,

- 13. apríla 2007 krajský súd nariadil termín pojednávania na 30. máj 2007,

- 30. mája 2007 krajský súd uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom rozhodol tak, že zmenil rozsudok okresného súdu tak, že napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel,

- 13. júla 2007 okresný súd dostal rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 11/2007-329 z 30. mája 2007 spolu so spisom,

- 30. augusta 2007 sťažovateľ predložil okresnému súdu špecifikáciu žalobného návrhu vo veci náhrady mzdy,

- 14. septembra 2007 sudkyňa dala kancelárii príkaz, aby zaslala odporcovi špecifikáciu žalobného návrhu sťažovateľa vo veci náhrady mzdy podaného súdu 30. augusta 2007, aby sa k nemu písomne vyjadril v lehote 20 dní, kancelária okresného súdu pochybila a špecifikáciu žalobného návrhu sťažovateľa vo veci náhrady mzdy zaslala sťažovateľovi označenú ako odvolanie podané sťažovateľom,

- 25. septembra 2007 sťažovateľ vrátil okresnému súdu špecifikáciu svojho žalobného návrhu vo veci náhrady mzdy podaného súdu 30. augusta 2007,

- 27. septembra 2007 kancelária okresného súdu pochybila a špecifikáciu žalobného návrhu sťažovateľa vo veci náhrady mzdy zaslala odporcovi označenú ako odvolanie podané sťažovateľom, aby sa k nej vyjadril v lehote 20 dní,

- 19. októbra 2007 sa odporca vyjadril k špecifikácii žalobného návrhu sťažovateľa vo veci náhrady mzdy,

- sťažovateľ podaním okresnému súdu 23. októbra 2007 navrhol zmenu žalobného petitu,

- 30. októbra 2007 sudkyňa dala kancelárii príkaz, aby zaslala odporcovi návrh na zmenu žalobného návrhu doručeného 23. októbra 2007, aby sa k nemu vyjadril v lehote 20 dní,

- 16. januára 2008 sudkyňa dala kancelárii príkaz na nariadenie termínu pojednávania na 2. apríl 2008,

- sťažovateľ podaním okresnému súdu 31. marca 2008 navrhol zmenu žalobného petitu,

- 2. apríla 2008 okresný súd spísal zápisnicu z pojednávania a bez prerokovania veci pojednávanie odročil na 30. apríl 2008,

- 30. apríla 2008 právny zástupca sťažovateľa požiadal o odročenie súdneho pojednávania z dôvodu možnosti uzatvorenia mimosúdnej dohody,

- 30. apríla 2008 okresný súd spísal zápisnicu a pojednávanie odročil na 25. jún 2008,

- 25. júna 2008 okresný súd spísal zápisnicu, pojednávanie odročil na neurčito a uložil právnemu zástupcovi sťažovateľa v lehote 7 dní oznámiť, či trvá na podanej žalobe,

- sťažovateľ podaním okresnému súdu 25. júna 2008 upresnil žalobný návrh,

- 8. júla 2008 právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode medzi sporovými stranami nedošlo, a v merite veci zaujal stanovisko,

- 15. júla 2008 sudkyňa dala kancelárii pokyn, aby nariadila termín pojednávania na 8. september 2008,

- 8. septembra 2008 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, vypočul sťažovateľa a po prednese stanovísk právnych zástupcov pojednávanie odročil na 12. september 2008 na účely vyhlásenia rozsudku,

- 12. septembra 2008 okresný súd spísal zápisnicu a vyhlásil rozsudok vo veci samej,

- 7. novembra 2008 podal sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu odvolanie,

- 10. novembra 2008 podal odporca proti rozsudku okresného súdu odvolanie,

- 13. novembra 2008 okresný súd požiadal sporové strany, aby sa vyjadrili podaným odvolaniam v lehote 10 dní,

- 28. novembra 2008 k podanému odvolaniu odporcu sa vyjadril sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu,

- 5. decembra 2008 okresný súd dostal vyjadrenie odporcu k podanému odvolaniu sťažovateľa,

- 11. decembra 2008 okresný súd predložil spis krajskému súdu, aby rozhodol o podaných odvolaniach, krajský súd prevzal spis 17. decembra 2008 a zaevidoval ho pod sp. zn. 6 Co 263/2008,

- 21. januára 2009 krajský súd nariadil termín pojednávania na 10. február 2009, 5. februára 2009 odročil termín pojednávania na neurčito,

- krajský súd uznesením č. k. 6 Co/263/2008-795 z 25. februára 2009 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, spis bol vrátený okresnému súdu 31. marca 2009,

- 3. apríla 2009 sudkyňa dala kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 20. máj 2009,

- 20. mája 2009 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. jún 2009, aby sa sporovým stranám umožnilo uzavrieť mimosúdnu dohodu, právnemu zástupcovi sťažovateľa bolo uložené špecifikovať žalobný návrh,

- 11. júna 2009 právny zástupca sťažovateľa predložil okresnému súdu špecifikáciu žalobného návrhu,

- 11. júna 2009 právna zástupkyňa odporcu ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní a požiadala okresný súd o odročenie pojednávania,

- 16. júna 2009 okresný súd zrušil nariadený termín súdneho pojednávania,

- 19. júna 2009 sudkyňa dala kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 4. september 2009,

- 22. júna 2009 právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že k uzatvoreniu mimosúdnej dohody nedošlo,

- 4. septembra 2009 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, spísal zápisnicu a uznesením rozhodol tak, že nepripustil zmenu žalobného návrhu z 21. augusta 2007 a 25. júna 2008,

- 11. septembra 2009 sťažovateľ predložil okresnému súdu opakovanú požiadavku na prerokovanie veci,

- 14. septembra 2009 okresný súd zaslal odporcovi sťažovateľovu požiadavku doručenú mu 11. septembra 2009, aby sa k nej vyjadril,

- 21. septembra 2009 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu,

- 28. septembra 2009 odporca doručil okresnému súdu vyjadrenie k podaniu sťažovateľa,

- písomné vyhotovenie uznesenia č. k. 8 C/191/1999-842 zo 4. septembra 2009 bolo sporovým stranám zaslané poštou 5. októbra 2009, právny zástupca sťažovateľa prevzal uznesenie 8. októbra 2009,

- 21. októbra 2009 bolo založené potvrdenie o tom, že došlo k zmene zákonného sudcu,

- 16. februára 20010 okresný súd dostal od právneho zástupcu sťažovateľa urgenciu na nariadenie súdneho pojednávania,

- 18. marca 2010 okresný súd požiadal odporcu o zaslanie mzdových listov sťažovateľa za obdobie rokov 1998 a 1999, požiadal o podanie správ k sporovej veci od Ú. T., S. T., S., a. s., B.,

- 23. marca 2010 okresný súd predložil krajskému súdu spis, aby rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 8 C/191/1999-842 zo 4. septembra 2009, krajský súd prevzal spis 24. marca 2010,

- 6. apríla 2010 okresný súd dostal požadovanú správu a listiny v sporovej veci od S. v T.,

- 7. apríla 2010 okresný súd dostal požadovanú správu v sporovej veci od Ú. T.,

- 30. apríla 2010 krajský súd uznesením č. k. 9 Co/88/2010-854 odmietol odvolanie sťažovateľa a spis vrátil okresnému súdu 27. mája 2010,

- 6. júla 2010 okresný súd dostal požadovanú správu a listiny v sporovej veci od spoločnosti S. T., a. s., B.,

- 23. júla 2010 právny zástupca sťažovateľa požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania,

- 30. júla 2010 sudkyňa dala kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 15. október 2010,

- 23. augusta 2010 okresný súd požiadal odporcu o zaslanie mzdových listov sťažovateľa za obdobie rokov 1998 a 1999,

- 13. októbra 2010 sa právny zástupca ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, požiadal o odročenie súdneho pojednávania z dôvodu, že sťažovateľ sa tiež ospravedlňuje z neúčasti, pretože trvá na jeho osobnej prítomnosti na súdnom pojednávaní,

- 15. októbra 2010 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania a pre neúčasť sporových strán pojednávanie odročil na 12. január 2011,

- 13. decembra 2010 predložil právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu listinné dôkazy,

- 12. januára 2011 okresný súd vykonal pojednávanie, pokúsil sa o uzatvorenie súdneho zmieru, sudca vyslovil svoje právne stanovisko k veci, po prednese stanovísk právnych zástupcov sporových strán bolo pojednávanie odročené na neurčito, žalobca mal byť vyzvaný písomným uznesením na odstránenie nedostatkov podania,

- 17. januára 2011 predložil právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu listinné dôkazy,

- 19. januára 2011 okresný súd uznesením č. k. 9 C/19/2011-13 vec sťažovateľa proti odporcovi o náhradu mzdy a iné podanú na okresnom súde 13. augusta 2010 spojil s vecou okresného súdu vedenou pod sp. zn. 8 C/191/1999,

- okresný súd uznesením č. k. 8 C/191/1999-989 z 28. marca 2011 vyzval sťažovateľa, aby svoje podanie z 13. júna 2000, vyhotovené 10. mája 2000, v lehote 10 dní od doručenia uznesenia opravil a doplnil pod následkom odmietnutia,

- 5. mája 2011 sťažovateľ predložil okresnému súdu upresnenie žalobného návrhu,

- 25. mája 2011 okresný súd zaslal podanie sťažovateľa z 5. mája 2011 odporcovi, aby sa k nemu vyjadril v lehote 30 dní, zároveň požiadal právneho zástupcu odporcu, aby požiadal svojho klienta o spoluprácu so súdom pri vyčíslení priemerného mesačného zárobku sťažovateľa,

- 4. júla 2011 sudkyňa dala kancelárii pokyn, aby nariadila termín pojednávania na 19. október 2011.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia

oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

12. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

12.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania bolo posúdenie nároku sťažovateľa na neplatnosť skončenia pracovného pomeru a zostáva posúdenie náhrady mzdy z pracovného pomeru s prísl., t. j. ide o existenčnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu, aby bol naplnený účel príslušného (v danom prípade súdneho) konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená (§ 6 a § 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04).

12.2 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy z pracovného pomeru nehodnotil ako právne zložité konanie.

12.3 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmavanej veci, ústavný súd nezistil, žeby sa sťažovateľ neprimeraným spôsobom

podieľal na prieťahoch v konaní. Neúčasť sťažovateľa na súdnych pojednávaniach z dôvodu jeho práceneschopnosti nemôže byť pričítaná na jeho ťarchu, lebo ide o ospravedlniteľný dôvod. Na strane druhej sa sťažovateľ opakovane domáhal nariadenia termínu pojednávania.

12.4 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných prieťahov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania. V tomto ohľade zistil, že súdne konanie sa začalo podaním žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy z pracovného pomeru s prísl. 12. augusta 1999 a doteraz nie je skončené ani na prvom stupni v časti o vyplatenie náhrady mzdy s príslušenstvom. Napriek tomu, že okresný súd nariaďoval súdne pojednávania (napr. bez uvedenia dôvodu pojednávanie nariadené na 11. február 2003 zrušil), vykonával úkony spojené s prerokovaním veci, zabezpečoval listinné dôkazy, jeho konanie bolo nekoncentrované a neefektívne. Svedčí o tom skutočnosť, podľa ktorej rozhodol v merite veci okresný súd 10. októbra 2000 aj 12. októbra 2005, predsa tieto rozhodnutia museli byť krajským súdom zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Aj rozhodnutie okresného súdu z 12. septembra 2008 bolo krajským súdom v časti žaloby zmenené. Konanie vedené okresným súdom do času rozhodovania ústavného súdu trvá už 12 rokov. Vzhľadom na uvedené nepovažoval ústavný súd za potrebné poukazovať na jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože celková doba 12 rokov, počas ktorej vec sťažovateľa stále nie je právoplatne skončená (i keď v časti skončená bola), sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti.

13. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené dôvody vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

14. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, pretože konanie doteraz nie je skončené.

15. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € z dôvodov uvedených v bode 4. Vzhľadom na okolnosti danej veci (najmä na jej predmet a význam pre účastníka konania) ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 12.1 až 12.3), ako aj na predmet konania a sťažovateľom požadovanú sumu považuje za primerané v sume 5 000 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

16. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľovi, ktorý bol vo veci namietaného porušenia práva úspešný, vznikli trovy konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 3 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 2. mája 2011, zaujatie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 10. augusta 2011. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov je 1/6 z výpočtového základu. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2011 patrí advokátovi odmena z výpočtového základu, ktorý je 741 €, t. j. 123,50 € a režijný paušál 7,41 €, teda spolu 130,91 €. Celková odmena advokátovi za právne zastúpenie pred

ústavným súdom (za 3 úkony právnych služieb a 3 x paušálna náhrada) predstavuje sumu 392,83 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnemu zástupcovi sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

17. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011